

DIRVA

LIETUVOS
NACIONALINIS
M. MAŽVYDO
BILDIŅŲ

S. Virpsa
2558 W. 69 Str.
Chicago, Ill, 60629

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

VOL. LII

Birželis — June 14, 1967

Nr. 68

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PERGALĖ IR KAS TOLIAU?

GREITA IR LABAI ĮSPŪDINGA IZRAELIO KARINĖ PERGALĖ IRODĖ PRIEŠŲ NEPAJĖGUMĄ, TAČIAU NEIŠSPRENDĖ PAGRINDINĖS PROBLEMOS: KAIP GYVENTI TAIKOJE. — JAV IR SOVIETŲ SANTYKIAI ŠIOS KONFRONTACIJOS SVIESOJE.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Izraelis pasirodė nepalyginamai pranašesnis už savo kaimynus. Jis juos sumušė ir užėmė visas jam strateginiškai reikalingas teritorijas. Likimo ironija norėjo, kad tai įvyktų tuo metu, kada Jungtinių Tautų Saugumo Taryba jau buvo nubalsavusi paliaubų reikalavimą. Reikia atsiminti, kad pradžioje, kol Izraelio karinis pranašumas nebuvo taip išryškėjęs, dėl tos paliaubų rezoliucijos sunkiai vyko susitarti, nes sovietai norėjo į ją įtraukti reikalavimą pasitraukti į konflikto pradžioje turėtas pozicijas. Vėliau jie nuo to reikalavimo atsisakė, nes kautynių nesustabdymas tučtuojau atneštų arabų kraštams dar didesnį pralaimėjimą. Nereikia stebėtis, kad Izraelis, syki paragavęs pergalės, kiek delsė su paliaubom iki strateginiai 'neištaisė' savo sienų ir taip sakant, pastatė savo kaimynus ir visą pasaulį prieš įvykusį faktą.

Izraelio vadai, atrodo, skaičiuoja, kad šiuo metu nėra pasaulyje jėgos, kuri jį priverstų grįžti į dar prieš savaitę buvusias sienas. Toji kalkuliacija yra greičiausiai teisinga, nors tokia Sovietų Sąjunga neatsisakys nuo savo reikalavi-

mo, kad jis pasitrauktų iš savo sienas ir būtų pasmerktas agresorium.

Aplamai imant, visas paskutiniųjų dienų konfliktas yra laikomas Maskvos pralaimėjimu, nes 1) ji nepajėgė taip apginkluoti arabų valstybių, kad tos galėtų kariauti susilyginti su daug mažesniu Izraeliu ir 2. nors ji ir pasilikė arabų užnugaryje konflikto metu, ji pasirodė nepajėgi palenkti syki prasidėjusio karinio susirėmimo eigos.

Žinia, arabų kraštai ir toliau bandys remtis Sovietų Sąjunga savo nesutikimuose su Izraeliu bei derėdamiesi dėl geresnės kainos už savo naftą, tačiau jau žymiai atsargiau, nes Sovietų Sąjunga pasirodė esąs 'popierinis tigras' ir, šiaip ar taip, pasaulyje skaitomasi su jėga. Situacija gali kiek priminti buvusius

Lietuvos santykius su didžiuoju Rytų kaimynu. Vilnių jis pripažino mums, tačiau dėl to nesiruošė pajudinti piršto. Maskva buvo užinteresuota ne tiek teisės atstatymu, kiek blogais santykiais tarp Lenkijos ir Lietuvos. Rygos taikos sutartimi su Lenkija nustatant sienas, ji tyliai pripažino Vilnių ir Lenkijai.

Grįžtant prie Artimųjų Rytų situacijos, reikia pastebėti, kad karinis laimėjimas, net ir tuo atveju, jei Izraeliui pasiseks išlaikyti visas užkariautas teritorijas, neišspręs visų jo problemų.

Reikia atsiminti, kad prieš pat dabartinio konflikto pradžią Izraelio situacija nebuvo pavydėtina. Jis galėjo klestėti tik dėl žmonių ir kapitalo importo. 1949 metais į jį imigravo net 239,424 žydų iš viso pasaulio, pasukiniai metais tik 12.000. Tuo pačiu metu beveik tiek pat -- tiksliai: 11,000 žmonių -- iš Izraelio išvažiavo į kitus kraštus. Kartu buvo sumažėjusios dovanos iš užsienio. Privačių aukų Izraelis buvo gavęs per

MIRĖ VYSKUPAS P. BRAZYS

A.A. Vyskupas Pranas Brazys

Praeitą penktadienį, birželio 9 d., 6.30 v. ryto Romoje, besimeldamas koplyčioje gavo širdies smūgį ir staiga mirė Lietuvos egzilių Europoje vyskupas Pranas Brazys.

Vysk. P. Brazys buvo gimęs 1915 m. vasario 18 d. Balsupių km., Marijampolės vals. ir aps. Baigęs 1935 m. Marijampolės Marijonų gimnaziją, filosofiją studijavo Angelicum universitete Romoje. 1937-39 m. dėstė Marijonų filosofijos institute hebrajų ir biblinę graikų kalbas ir kai kuriuos filosofijos dalykus. Teologiją studijavo Kauno Vytauto Didžiojo universitete, Prahoje ir Romos Angelicum universitete. Nuo 1932 m. buvo vienuolis marijonas. Kunigu buvo įšventintas 1942 m. gruodžio 19 d. Prahoje, Čekoslovakijoje. 1945-48 gilinosi aukštojoje filosofijos ir teologijos studijose ir gavo teologijos

(1946) ir filosofijos (1948) daktaro laipsnius.

Pastoracinį darbą pradėjo Vokietijos lietuvių stovyklose, vėliau 1948-1957 m. dirbo Argentinoje, būdamas naujokų vedėju, klebonu ir Avellanedos bei Rosario namų vyresniuoju. 1957 m. liepos mėnesį buvo išrinktas marijonų vienuolijos vicegenerolu ir liko Romoje. Toms pačioms pareigoms buvo perrinktas ir 1963 m. kapituluojė. 1964 m. pabaigoje Šv. Tėvo Pauliaus VI buvo nominuotas titulinio Celos vyskupu. Buvo konsekruotas Romoje 1965 m. vasario 4 d. ir paskirtas Europos lietuvių sielovada.

Palaidotas birželio 13 d. Romoj Campo Verano kapinėse. Laidotuvėse iš JAV dalyvavo nuskrudę vysk. V. Brizgys ir tėvų marijonų provincijolas kun. V. Rimšelis.

Dr. Algirdas Budreckis ALT S-gos seime Chicagoje skaitė paskaitą "Tautininkų įnašas į 1968 suaktyvinius metus", kuri seimo atstovams pageidaujant ištaisai spausdinama Dirvoje. Prie prezidiumo stalo sėdi: Br. Duda, inž. E. Cibas, inž. E. Bartkus, Lanyis ir P. Mitalas. V.A. Račkausko nuotrauka

TAUTININKŲ ĮNAŠAS Į 1968 SUKAKTUVINIUS METUS

Algirdo Budreckio paskaita ALT S-gos Seime Chicagoje.

Lietuvos Respublikos kūrimosi penkiasdešimtmėtis suteikia tautininkai puikiai

2 milijonus dolerių, 1,6 milijonus dolerių įvairių pavidalu Izraelis yra gavęs pagalbos iš pačių JAV, pagaliau, 822 milijonus dolerių sumokėjo, kaip reparacijas, Vakarų Vokietijai. Tos visos sumos buvo daugiau ar mažiau produktyviai išleistos, tačiau jos nesudarė pagrindo tolimesniam klestėjimui. Tam būtų reikalingi geresni santykiai su kaimynais. Be jų Izraelis skurdo. Prieš mobilizaciją maždaug dešimt nuošimčių visų darbingų gyventojų -- 100,000 -- neturėjo darbo. Ir politiškai izraelitai buvo suskildę daugelį partijų. Dėl viso to Izraelio padėtis nebuvo labai gera ir arabai būtų padarę gudriau neišprovokuodami dabartinio konflikto.

Pergalė, žinoma, labai pakėlė izraelitų ūpą, tačiau laimėtas mūšis, ar net mūšiai, dar nereiškia viso karo laimėjimo. Net ir tuo atveju, jei Izraeliui pasisektų išlaikyti užkariautas teritorijas, išskiltų labai opus gyventojų klausimas. Jei išvarysi arabus, neturėsi gerų santykių su kaimynais. Tiesa, iki šio konflikto pradžios Izraelyje gyveno apie 210,000 arabų, kurie formaliai turėjo lygias teises, tačiau praktiškai turėjo gyventi savo kvartaluose atskirai. Tai iš dalies pateisina, kad tie arabai galėjo sudaryti penktąją koloną karo atveju, todėl turėjo būti tam tikroje priežiūroje ir koncentracijoje, tačiau kaip laisvasis pasaulis gali remti tokią valstybę, kuri pas save laiko "getus"? Ar tai ne rasizmas? (Nukelta į 2 psl.)

proga susikaupti ir išvėlgti tautos raidą modernaus amžiaus perspektyvoje. Darant tam tikras išvadas valstybingumo patirties atžvilgiu, galima pagyventi tautininkų veiklą ir vykdyti užsimojimus tiek lietuvių, tiek kitataučių tarpe. Sukaktis turėtų būti akstinu tolimesnės distancijos gairėms ir veiklos metodams nustatyti. Trumpai tariant, tautininkai privalo: 1) įprasminti Lietuvos Respublikos atsielėjimą, 2) priminti pasauliui, kad lietuviai neatsisakė Vasario 16 d. tautinio apsisprendimo akto, ir 3) išvystyti ateities gairių planą. Konkrečiai, tautininkų įnašas į suaktyvinius metus vykdytinas per ALT Sąjungos centrą, ALT S-gos skyrius ir per vietos visuomenę.

CENTRO INICIATYVA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos centriniai organai suaktyvinių metų proga turėtų sudaryti politinę komisiją, kurios uždavinys būtų tautininkų ateities politinių ir kultūrinių gairių bei veiklos sistematizavimas nustatymas. Drausmingas ir efektyvus organizacinis veikimas reikalauja direktyvų aktualiais klausimais ir laikysenos atžvilgiu. Politinės komisijos gairės būtų patiekiamos Tautinės Sąjungos skyriams aplinkraščių keliu, arba kartais pasirodytų Dirvos vedamųjų skiltyse. Kitaip sakant, tegul iškilmingi 1968 metai paskatintų tautininkų veiklos sistematizavimą suderinimą ir sustiprinimą. Šiame sektoriuje kaip kurios kitos srovės yra mus pralenkusios.

Kadangi tautininkai yra išblaškyti įvairiose kolonijose, keturiuose žemynuose, glaudesni ryšiai yra įmanomi tik per spausdintą žodį.

Būtų prasminga Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai savo iniciatyva per Lietuvį Bendruomenę paruošti memorandumą, kuriame būtų išdėstyti visi Sovietų nusikaltimai Lietuvoje prieš Visuotinę Žmogaus Teisių Deklaraciją (Universal Declaration of Human Rights). Ir prieš memorandumą pridėti peticiją, kurios priede būtų Amerikos lietuvių parašai, kaip antai: mokslininkų, bažnytininkų, pramonininkų ir kitų pavardės. Memorandumas su peticija būtų įteiktas JAV Prezidentui 1968 m. gruodžio 10 d., t.y. Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos dvidešimtosios sukakties proga. Peticijos pradininkai ieškotų ne masių, bet krašto elitą pritarimo.

ALTS SKYRIŲ VEIKLA

Tautininkų klestėjimas ir jų populiarinimas priklauso nuo jų teigiamų įnašų į bendrą iš-

eivių gyvenimą. Vadinas, bene geriausia reklama yra veikla ir iniciatyva. Lietuvos Respublikos penkiasdešimtmėtis kaip tik suteikia puikiai progą pasireikšti visuomenės priekyje ir išplėsti pozityvų veikimą. Kiekvienas skyrus, ar jis turėtų 20 narių, ar du šimtus, galėtų išpopuliarinti ir įprasminti Vasario 16 d. Akto sukaktį.

Visų pirma, reikia konsolidacijos ir susipratimo tautininkų tarpe. Kiekvienas skyrus galėtų dvasiniai ir ideologiniai pasistiprinti, įvesdamas jubiliejinį metų paskaitų ciklą. Kiekvieną mėnesį skyrus galėtų pakviesti paskaitininką ar suorganizuoti simpoziumą. Paskaitų ciklas nagrinėtų aktualias temas kaip pavyzdžiui: sausio mėnesį -- "Lietuvos valstybingumas ir jo dabartinis statusas"; vasario mėn. -- Lietuvos Respublikos genezė; kovo mėn. -- lietuvių tautos kultūriniai laimėjimai; balandžio mėn. -- dabartinė kultūrinė raida; gegužės mėn. -- jaunimas -- naujieji visuomenės veikėjai; rugsėjo mėn. -- tautiško kumo gairės; spalio mėn. -- dabartinės visuomeninės problemos; lapkričio mėn. -- bendra-

(Nukelta į 2 psl.)

MIRĖ POETAS MYKOLAITIS - PUTINAS

Lietuvoje, Kačerginėje, birželio 8 d. staiga mirė Lietuvos poetas ir rašytojas Vincas Mykolaitis-Putinas, 74 metų amžiaus.

V. Mykolaitis-Putinas gimė 1893 metų sausio 6 d. Pilotiškių kaime, Gudelių vls., Marijampolės apskr. Jis buvo lyrikas, dramaturgas, romanistas, literatūros istorikas. Mykolačio gyvenimo kelias gana glaudžiai susijęs su lietuvių tautos permainingu gyvenimu nuo XX amžiaus pradžios, nors jis pats niekada aktyviai nedalyvavo visuomeninio gyvenimo priešakyje ir tedirbo kultūrinį darbą. Mykolačio-Putino indėlis mūsų lietuvių kultūriniame gyvenime yra labai didelis. Jis reikšėsi kaip literatūros profesorius universitetuose; buvo vienas iš kultūros žurnalo "Židinio" iniciatorių ir ilgametis jo redaktorius.

Lietuvių tauta poeto ir rašytojo Mykolačio-Putino asmenyje neteko vieno iš didžiausių savo rašytojų.

IŠ VISO PASAULIO

• EGIPTO PREZ. NASSERIS, vieną dieną atsistatydinęs, kitą dieną vėl pasilikęs savo poste -- "liudžiai reikalaujant", pakeitė visą Egipto karinę vadovybę, kaltinamą karo su Izraeliu pralaimėjimu.

Dalis atleistų generolų kariuomenėje turėjo gerą vardą ir daugelį pasekėjų. Dabar nežinia, kaip jie reaguos ir kokios bus viso to pasekos Egipto tolimesnėje politikoje.

• IZRAELIO KARINĖ vadovybė paskelbė, kad 6 dienų karas su arabais pareikalavo 679 žuvusių ir 2,563 sužeistų karių. Jordanas skelbia 15,000 savo žuvusių karių, gi Egiptas ir Sirija ty žinių neduoda.

• KOVOS VIETNAME kurį laiką atsidūrė spaudos antraeiliuose puslapiuose. Iš tikrųjų, paskutiniai pranešimai byloja apie sumažėjusią akciją, išskyrus tai, kad JAV aviacija smarkiai bombardavo komunistų lėktuvų bazes prie Hanoi ir elektros stotis Haiphongo rajone.

• SOV. S-GA ir jos satelitai nutraukė diplomatinis santykius su Izraeliu.

• PREZ. DE GAULLE atidėjo savo kelionę į Lenkiją ryšium su įvykiais Art. Rytuose.

• ŠVEICARIJOJE aukso kainą pakilo 10 nuoš. Ryšium su įvykiais Art. Rytuose daug svetimos valiutos buvo keičiama į auksą.

Tautininkų įnašas...

(Atkelta iš 1 psl.)

darbiavimo su kraštu problemos; ir gruodžio mėn. -- ateities veiklos galimybės ir gairės.

Paskaitininkai iškelti reikšmingus klausimus, po kurių išdėstymo būtų viešos diskusijos ir išvados. Visi tautininkai palankūs žmonės, kaip neolituanai, rezistentai, laisvės kovotojai, L. Atgimimo Sąjūdžio nariai ir kiti, būtų kviečiami dalyvauti. Galimos alternatyvios temos būtų dialogai su kitų srovių veikėjais bendrais išėjimo klausimais, kaip pavyzdžiui: dabartinė politinė konjunkcija ir mūsų veiksniai, jaunimo atlietuvėnimas ir integravimas į visuomenės veikimą, ir t.t. Idomenės mintys ir sueigos išvados turėtų būti paskelbtos spaudoje. Daug ko prarandame, kai neužfiksuojuose naudingų idėjų.

Tautininkai turėtų suorganizuoti iškilmingą Vasario 16 d. minėjimą su akademija ir banketu. Banketo metu, pažymėjimai būtų teikti tiems vietiniams kitataučių veikėjams, kurie bus nusipelnę Lietuvos labui. Tokios iškilmės turėtų būti aprašytos vietinėje amerikiečių spaudoje. Tokių apdovanojimų tikslas būtų paskatinti geradarius ir toliau mums padėti ir tuo pačiu prisitarti prie jų.

Rudenio pabaigą galėtų suorganizuoti Tautos šventės minėjimą. Tinkamas būdas apvaikščioti Tautos šventę būtų parengti mai su atitinkama menine programa, arba koncertas.

1968 suaktuviniai metais tau

tininkai turėtų kuo daugiau straipsnių rašyti tautinėmis ir politinėmis temomis ne tik Dirvoje, bet visuose lietuvių laikraščiuose. Nebijokim misionieriškai paskleisti savo mintis, kaip pavieniai publicistai visoje patriotineje spaudoje.

Kalbant apie spaudą, minėtinas Philadelphia's skyriaus pavyzdys. Būtų gerai, jei ir kiti skyriai teiktų premijas už geriausius straipsnius bei reportažus Dirvoje. Tokios premijos galėtų iššaukti ir naujų talentų.

Tautininkai turi ir kultūrinę misiją: puoselėti tautinę kūrėją. Respublikos 50 m. sukakties proga, skyriai turėtų suruošti bent po vieną literatūros vakarą. Jei neįmanoma pakviesti rašytojų ar poetų iš kitur, tai dar galima paskatinti, tiksliau pažadinti, užslėptus vietinius talentus su konkursu. O premijuoti naujieji talentai galėtų skaityti savo kūrybą skyriaus parengime.

Daug kalbame apie jaunimą, bet nieko konkretaus nedarome jo lietuvių išlaikyti ar įjungti į Sąjungą. Laikai prabėgo, kada pats jaunimas imdavosi iniciatyvos ir pasirinkdavo partiją ar ideologiją. Šiandien, ar tėvai primeta vaikams savo idealus, ar palieka juos Aukščiausiojo valiai. Jaunime nėra visuomeninės atsakomybės ar pareigingumo jausmo. Vyrauja hedonizmas ar apsimetimas. Neapsigaukime, jaunimas pats nebels į mūsų duris. Jei neatidarysim durų ir nepašinsime jaunimo už rankos, tai jo ir nema-

tysime. Blogiausia, jis nuskęs prabangiose svetimųjų mairiose. Reikia jaunimo poreikius suprasti ir tuo vadovaujantis jaunus žmones verbuoti. Reikia užmegzti dialogą su jaunąja karta. Gaila, bet atsirado praraja tarp jaunimo ir senimo. Kažkur prapuolė vidurinė karta. Gal kai ta vidurinė karta išmokės namų ir komfortų skolas, ir kai jos vaikais įstos į kolegijas, jinais pradės rūpintis visuomenės reikais. Žinoma, gresia pavojus, kad kai atsiras susidomėjimas, jau nebeliks organizuotos lietuviškos visuomenės. Tokiam galimui užkirsti kelią, reikia jaunims ir seniems susiprasti, viens kitą papildyti.

Ar ne vertėtų suorganizuoti jaunimo simpoziumą su rimtais jaunimo veikėjais, kuriame nors šeštadienį, ir išdiskutuoti tautiško-valsstybingumo problemas? Tokiu būdu galėtume supažindinti jaunus veikėjus su tautine pažūra į tam tikrus klausimus. Be to, gali išsivystyti dialogas. Tik reikia būti atsargiems ir vengti banalumo ir visiems žinomų bendrų frazių.

Norėdami įrašyti jaunimą į skyrių, galima suorganizuoti Jotinių šventę arba kokią kitą šventę, kuri padarytų gerą įspūdį. Čia vėl reikia padaryti pastabą, kad vengtinį persistengimai. Jokiu būdu nereikia jauniems žmonėms pataikauti. Jokios naudos nėra iš to jaunimo, kuris laukia vien vaišių ir "zabovų" iš vyresniųjų.

Mažai dėmesio kreipiama į moteris. Nesigilindamas į reikla, tikuos, kad visi sutiks, jog moterų dalyvavimas skyriaus gyvenime pagyvintų veiklą, tiek kultūriniai, tiek socialiniai. Kur

nėra moterų, dažnai kyla nesusipratimų ir barnių vyriškių tarpe. Moteris tautininkuose būtų stabilizuojantis veiksnys.

VISUOMENINIS DARBAS

Tautininkai, kaip ir visos politinės grupės, yra tik dalis etninės bendruomenės. Kiekviena grupė, kuri sudaro etninę bendruomenę, privalo rūpintis tos bendruomenės gerove ir gerumu. Jei bendruomenė išsirs, tai ir pavienės grupės neturės pagrindo. Kitaip sakant, pakrikus visumai, pakriks ir dalis.

Apgailestautina, kad yra nemaža kolonijų, kur tautininkai veikia užsidarę siaurame ratulyje, kur pasyviai žituri į bendrą lietuvišką gyvenimą. Yra LB apylinkių, kur kitų srovių žmonės planuoja ir dirguoja bendruomenės veiklai, o tautininkai atlieka juodą darbą.

Tautininkams reikia parodyti daugiau iniciatyvos kolonijoje dėl dviejų priežasčių: pirma, kolonijos išlaikymas yra visų lietuvių bendras rūpestis. Antra, aktyvus dalyvavimas ir net vadovavimas kolonijos veikloje yra pati geriausia reklama tautininkams. Kokiu būdu galėsime paskleisti savo idėjas, uždegti jaunimą ir išplėsti savo narių skaičių, jeigu nsausime savo kėvalę, jeigu nebusime visuomenės akyse, jei nesitūlysime konkrecių užsimojimų visuomenėi.

1968 metų eigoje tautininkai gali per LB ar ALT skyrius praveisti sėkmingus politinius užsimojimus. Ryšium su Vasario 16 d. sukaktimi, su jubiliejinėmis suktim, reikėtų suorganizuoti vizitą į valstybės seimelį, kur abudu rūmai pravestų Lietuvai prasmingą rezoliuciją. Vien iš propagandos taško, toks žygis turėtų daugiau svorio už gubernatoriaus proklamaciją. Reikėtų šitam jubiliejiniam Vasario 16 d. minėjimui išrūpinti radijo programą anglų kalba vietos radiofone. Šalia to, reikėtų užtikrinti gerus vedamuosius, kurie primintų Amerikos visuomenėi Lietuvos Respublikos įkūrimą, jos atsiekimus ir teisių sutrūkdymą. Tokie vedamieji vietos spaudoje reikalauja vizitų į redakcijas iš anksto. Tautininkai studentai, ar ad hoc komitetai, ar pabaltiečių klubai neturėtų snasti, bet privaltų užsimoti suorganizuoti Lietuvos 50 m. suaktuvinę akademiją savo universitete. Juk gūdai ir ukrainiečiai studentai jau sėkmingai yra suruošę tokias akademijas.

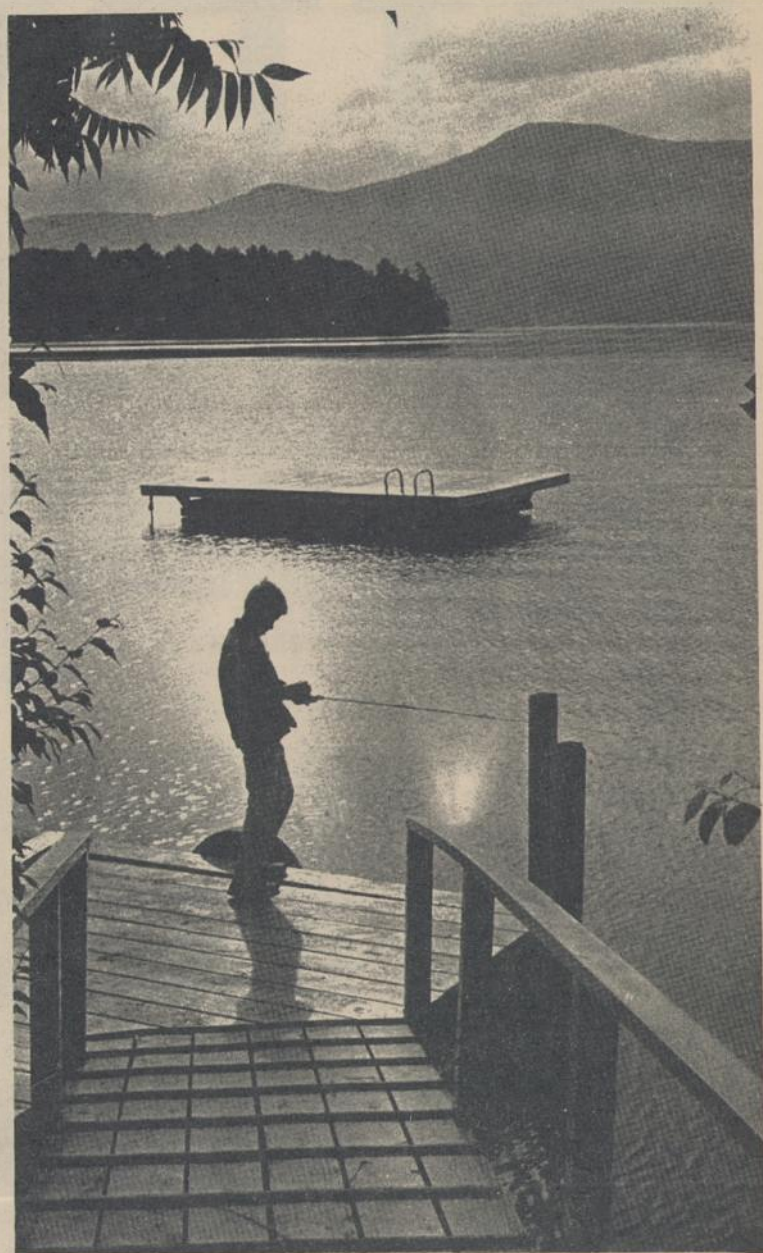
1968 m. Visuotinei Žmogaus Teisių Deklaracijai sukaks dvidešimt metų. Tautininkai čia turėtų imtis iniciatyvos per LB ar kartu su kitom tautinėm mažumom praveisti amerikiečių tarpe Žmogaus Teisių Akademiją, kurioje būtų išdėstyta Sovietų nusikaltimai prieš Lietuvos valstybę ir tautą. Panašaus pobūdžio akcija būtų Pavergtųjų Tautų Savaitės vietinis minėjimas.

Kongresininkas James Howard jau kreipėsi į vyriausiąją paštų valdytoją Pabaltijo valstybių suaktuvinio pašto ženkle reikalu. Rodos, kad yra galimybų išjudinti sen, užsimojimą išleisti ženkluką su Jono Basanavičiaus atvaizdu. Reikėtų suorganizuoti laiškų kampaniją prašant savo kongresininkų, vyriausiojo paštininko O'Brieno ir Citizens Commemorative Stamp Committee išleisti 1968 metais ne Pabaltijo Valstybių ženkluką, bet 3 atskirus ženklukus -- Estijos, Latvijos ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo suktakims paminėti.

Pastaruoju metu atsiranda vis daugiau knygų anglų kalba apie Lietuvą ir lietuvius. Reikėtų padaryti amerikiečių bibliotekose esančių knygų inventorių ir atitinkama proga padovanoti naujas knygas miesto ir universitetų bibliotekoms.

Yra galimybių vietos bibliotekoje, net mokslo įstaigose surengti lituanistines parodėles. Prabėgomis, siūlosi trys lengvai organizuojamos parodos: lietuviškos Kalėdų eglutės išstatymas su šiaudinukais, Velykinių margučių ir rankdarbių audinių paroda, filatelistų - numismatikų parodos su Lietuvos eksponatais. Būtų galima pigiai išspausdinti lapelius su parodų paaikškinimais, kuriuos galėtų pasiminti publika.

Pagaliau, yra permanentinio pobūdžio pasiūlymas, kurio įgyvendinimas tik prasidėtų suaktuviniais metais, būtent tauti-

Ankstyvas žvejys Blue Water vasarvietėje.

Vyt. Maželio nuotrauka

PERGALĖ IR KAS TOLIAU?

(Atkelta iš 1 psl.)

mas ir ne nacizmas? Ar tai neatsisakymas visų principų, dėl kurių buvo kovota?

Kartu reikia pastebėti, kad Izraelio laimėjimas sukėlė naujų problemų JAV. Arabai gyvena labai strateginiuose svarbiose pozicijose. Su jais būtini geri santykiai, tačiau kaip juos atstatyti, jei arabų kraštų valdovai, norėdami patiesinti savo pralaimėjimą, teigia, kad karą faktinai laimėjo ne izraelitai, bet amerikiečiai. Čia amerikiečiams į naudą atėjo tas faktas, kad jų laivynas Viduržemio jūroje yra sekamas sovietų karo laivų, kurie tuo būdu galėtų paliudyti, kad amerikiečių lėktu-

vai konflikto pradžioje visai nebuvo pakilę nuo lėktuvnešių. Arabai į tokį patikslinimą atsiukta, kad jei tie lėktuvai ir nebombardavo, tai amerikiečiai suteikė izraelitams kitokios slapotos pagalbos ir panašiai. Kad atstacius tikrą taktiką Art. Rytuose, amerikiečiams būtų labai pravarstus sovietų bendradarbiavimas, tačiau tie greičiau yra linkę padidinti, o nesumažinti priešiškus Amerikai arabų jausmus. Gal tai padės pervertinti savo palankias pažiūras į Sovietų Sąjungą tiems amerikiečiams, kurie dar turi stiprų sentimentą Izraeliui. Jei tai įvyktų, JAV stipresnė politika Sovietų Sąjungos atžvilgiu rastų daugiau pritarimopadoiose JAV-bėse, o tai būtų vienintelė nauda pačiom JAV-bėm.

HELP WANTED MALE

Wanted Experienced TOOL & DIE MAKERS Experienced in Jigs, Fixtures & Layout work. Must be able to read Blue Prints and do own set ups. 58 hours a week, fringe benefits, incentive program, Day Shift. UNITED MFG. CO. 5250 Dobeckmun Ave. 216-651-6310 (68-69)

Job opportunities and security—WELDERS, skilled and semi-skilled, all replies confidential, also openings for tank trailer maintenance, mechanics & sheet metal mechanics. Send resume to Brodix Corp., P.O. Box 315, Dunellen, N. J. Att. Operations Manager or call 201-968-4500 for appointment. (68-72)

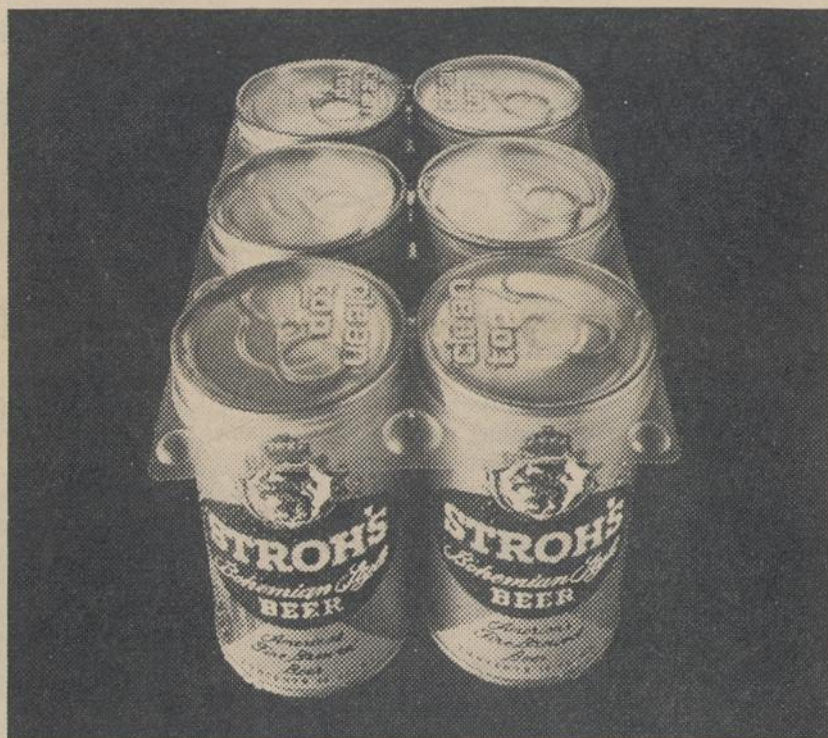
HART MFG. CO.

Has immediate openings for:

- ★ Inspectors
- ★ Machinist — Millwright
- ★ Model Makers
- ★ Relay Line Supervisors (1st and 2nd shifts)
- ★ Set-up Men
- ★ Set-up Trainees
- ★ Toolmakers

APPLY: EMPLOYMENT OFFICE 110 BARTHOLOMEW AVE. HARTFORD, CONN. An Equal Oppor. Employer

(68-70)

Stroh's naujas švarus-puikus šešių paketas

švariai geriamas iš blekinės

- greit atsalantis
- lengvai sutalpinimas
- išgėrus išmetamas

Stroh's

UGNIM VIRTAS SKONIS

The Stroh Brewery Company, Detroit, Michigan 48226

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoją:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Jie nebus užmiršti

Pavasario artėjimas ir žydinčio birželio romantika neturėtų išblaškyti mūsų prisiminimų apie anas netolimos praeities klaidingas birželio dienas, kada tūkstančiai jaunų Lietuvos sūnų paaugėjo savo gyvybes, gindami tautos laisvės idealą arba mirė kankinių mirtimi Sibiro plotuose.

Šių dienų Graikijoje prie istorinio Termofilų praėjimo yra pastatytas didingas baltos marmuro paminklas su tokiu įrašu: "Keleivi, kas bebūtum, prisimink, kad šioje vietoje 480 metų prieš Kristų žuvo Spartos karalius Leonidas su 400 vyrų, gindamas Vakarų civilizaciją nuo azijatiškų persų barbarijos!"

Broli lietuvi! — Pavasario dvelkime prisiminkime mūsų brolius, miško partizanus, didvyriškai kovojusius ir žuvusius nelygiose kovose prieš Maskvos satriptų primestą antrąją Lietuvos okupaciją. Šiandieną okupuota prispausta tauta nedrįsta jų garbei pastatyti netik paprasto granito kryžiaus, bet ir jų kapai tenai šiandien yra išniekinti azijaty atėjūnų siautėjimu.

Mes, laisvojo pasaulio kariai, neturėtume niekados pamiršti mūsų ginklo brolių kraujo aukos, sudėtos ant tėvynės laisvės aukuro. Jie žuvo už tėvų kapus ir gimtojo kaimo sodybas, kad mes gyventume laisvi. ... Redde quod debbes — gražink ką esi gavęs — skambėjo įrašas Nežinomojo Kareivio kapo kryžiuje. Jei nieko daugiau, tai bent savo pagarbą priivalome mes jiems gražinti. Pastatykime jiems nenykstantį paminklą savo širdyse, kad ateinančios Lietuvos kartos dar su didesne pagarpa minėtų jų atminimą.

Mažo rašinio rėmuose sunku būtų sutalpinti nesuskaitomas didvyrių pavardes, kurių kapais išpuošti Lietuvos miškų barai. Tų visų nesuskaitomų didvyrių pavardes, čia tegul reprezentuoja dviejų didvyrių vardai: Tai Juozo Lukšos-Daumanto ir Julijono Būtėno. Juozas Lukša-Skrajūnas... Suvalkijos lygumu sūnus, knygos Partizanai autorius, palikęs universiteto auditoriją, išėjo į miškus ir žygis po žygio virsta laisvės kovų sąjūdžio

vadovaujančiu vyru, turėjusiu, pasak pulkininką Burlitskį, visuotinai pripažintą autoritetą ir laikomas tautiniu herojumi (pulk. Burlitskis, NKVD dalinių Lietuvoje vadas, pabėgęs į Vakarų ir liudijęs Kersteno rezoliucijoje). Kaip rezistencijos įgaliotinis, 1948 m. Juozas Lukša atvyksta į Vakarų ir čia parašo knygą Partizanai. Nors turėdamas galimybę pasilikti laisvajame pasaulyje, J. Lukša, vykdydamas savo ginklo draugams duotą žodį, grįžta į okupuotą kraštą ir čia miršta didvyrio mirtimi, kovodamas partizanų eilėse. Tokio charakterio asmenybių, kaip J. Lukša, yra reta istorijos puslapiuose. Tuo jis prilygsta garsiajam istorinės Romos senatoriui Regului, kuris taip pat, vykdydamas duotą priesaiką, grįžo į Kartageną ir čia mirė kankinio mirtimi.

Julijonas Būtėnas, aukštaitijos sūnus, žurnalistas, didelės erudicijos vyras, daugelio Europos kalbų žinovas, gyvendamas laisvoje Vakarų, sekė laisvojo pasaulio politikos vadų užtikrinimus ir demokratines spaudos komentavimus. Jų įtakos veikiamas, Julijonas Būtėnas idealiai tikėjo, kad po antrojo pasaulinio karo chaoso pavergtoms tautoms išauš laisvės rytojais. Didžiai trokšdamas laisvės savo tėvynei Lietuvai, jis troško įsijungti į greitesnį jo išvadavimą. Šiuo metu jis kaip tik susitiko iš kovojančios Lietuvos atvykusį Juozą Lukšą ir jo pakalbintas, be jokio abejojimo, išvyko į pavergtą Lietuvą ir kovodamas partizanų eilėse žuvo, klasingai išduotas infiltruotų komunistų agentų.

Jul. Būtėnas buvo laisvojo pasaulio lietuvių šviesioji auka prie pavergtos Lietuvos dešimčių tūkstančių aukų rezistencijos kovose (J. L. Partizanai psl. 493).

Idėjos nemiršta kaip žmonės, jei yra kam už jas mirti: daumantų-būtėnų ir daugybės kitų nežinomų didvyrių mirtys, paaugotos Lietuvos laisvės idėjai, tebūna mums švyturiu, rodančiu kelią dar uoliau dirbti jos laisvei,

J. Vizbaras-Sūduvas

Sukaktuvinis ALT Sąjungos seimas

(Tęsinys)

Dr. A. Budreckio paskaita, iškėlus eilę konkrečių ateities veiklų siūlymų, sukėlė gyvas diskusijas, bet neįnešė kontroversijos. Daugelis jo iškeltų minčių susilaukė seimo atstovų pritarimo.

V. Gruzdys ir A. Rūkštelė diskusijų metu iškėlė tautininkų žurnalo leidimo klausimą, bet J. Bačiūnas kvietė visus koncentruotis į Dirvos išlaikymą, o nesiblaškyti į naujus išpareigojimus.

Dienotvarkėje numatyti visi valdybos, izdininko ir kontrolės komisijos pranešimai praėjo sklandžiai, neįsplestai.

Valdybos vardu pirm. inž. J. Jukūnas vėl pabrėžė glaudesnių ryšių su jaunąja kartą reikala. Jis kvietė eiti ne pataikavimo, o glaudaus bendradarbiavimo keliu. Pažanga tame kelyje jau jaučiama ir gyvenimas rodo, kad testinumas bus išlaikytas. Finansinė ALT S-gos būklė nėra bloga, bet laikas imtis tokių žygių ir priemonių, kurios efektingiau padėtų finansuoti mūsų užsimojimus. Steigtini ūkiniai židiniai, kurių pajamomis tie užsimojimai būtų remiami, nepasikliaujant nuolatiniems aukomis bei rinkliavomis.

Tokie židiniai — tautiniai namai, steigini, kur tik leidžia sąlygos. Gyvenimas parodė, kad laikas peržiūrėti ALT S-gos įstatus. Iškėlęs kelis santykių ir bendradarbiavimo momentus su artimomis S-gai organizacijomis, pirmininkas savo žodį baigė padėka valdybos nariams, skyriams ir kt. už nuširdų ir šiltą bendradarbiavimą ir gražias visų pastangas Sąjungos labui.

Izdininkas M. Šimkus patiekė S-gos valdybos 2 metų kadencijoje vykusios pini-ginės apyvartos apžvalgą, o dr. St. Biežis perskaitė kontrolės komisijos aktą (be jo, kontrolės komisijoje darbavosi inž. J. Gaižutis ir K. Pocius).

Po šių pranešimų kilo keli paklausimai ir diskusijos. Diskusijose reiškesi Br. Tiškus, P. Pūronas, V. Gruzdys, V. Jušėnienė, A. Rūkštelė, J. Kiaunė ir eilė kitų seimo atstovų. Dr. A. Budreckis, diskusijų ir paklausimų išvadoje, siūlė sudaryti politinę komisiją, kuri patariamuoju balsu padėtų valdybai — vykdomajam S-gos organui, — išspresti ne tik kilusius klausimus, bet ir planuoti politinę veiklą ateičiai ir derinti turimas jėgas efektingesniai ir vieningesniai reiškimuisi visuomenėje. Ypatinai gi dail. A. Rūkštelė iškėlė nepaprastą tautinės dvasios išbujojimą išeivijoje, išsiakojusį plačiai ir už ALT S-gos organizacinį ribų. Visa tai įpareigoja valdybą, kuri priva-

lėtų žiūrėti ne vien tik į bendradarbiavimą su jaunimu, bet su visų kartų žmonėmis. visuomenėje besireiškiančiais tautinėje dvasioje.

K. S. Karpiui pasiūlius, seimas patvirtino valdybos, izdininko ir kontrolės komisijos pranešimus su pagyrimu.

Diskusijų metu atsilankė Liet. Informacijos Centro vadovas Tėvas G. Sabataitis, S. J. ir padarė pranešimą apie to Centro pradinę veiklą ir tolimesnius užsimojimus.

A. Sperauskas, A. Budreckas, Br. Tiškus ir Br. Nemickas patiekė sveičiui eilę klausimų.

Seimo dalyviai su įdomumu išklausė Sąjungos atstovų bendrinę organizacijose pranešimus.

ALT reikalais kalbėjo inž. Eug. Bartkus, ilgametis ALT c. v. sekretorius. Savo pranešime jis iškėlė ALT uždavinius ir iki šiol atliktus pagrindinius darbus, kartu pastebėdamas, kad kartais susidaro tam tikra rivalizacija su VLIKu, dviem organizacijom tų pačių tikslų siekiant.

Ruošiantis Lietuvos Nepriklausomybei 50 metų sukakčiai toji rivalizacija, persimetusi į asmeninę plotmę, kenkia ruošos darbams.

Ateičiai būtų naudinga, kad į ALT įsijungtų daugiau bendrinių organizacijų, nes dabar jaučiami stagnacijos ženklai.

ALT per 25 metus yra susidaręs gražų būrį Lietu-

vos bylai draugų amerikiečių politikų tarpe. Jų nuomone, ALT turįs didelį ir platų užnugarį lietuvių visuomenės tarpe.

BALF klausimu pranešė tos organizacijos valdybos vicepirm. E. Čekienė. Savo žodyje ji pažymėjo, kad BALF atrodo turtin-gas, pažvelgus į apyvartą, tačiau augęs šelpiamųjų skaičius nesumažina nuolatinių rūpesčių. Reikia pasidžiaugti, kad pastaruoju metu pajamos pradėjo plaukti ir iš palikimų, dėl kurių dažnai reikia kovoti teismuose dėl Sov. S-gos pretenzijų į tuos palikimus.

Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vardu kalbėjo dr. Br. Nemickas, išryškines šios institucijos uždavinius ir funkcijas, atstovaujant viso pasaulio tautinę srovę laisvinimo veiksmuose. Ta proga jis iškėlė tautinės srovės narių solidarumo svarbą. Atstovavimas VLIK tautinės srovės reikalauja glaudžių ryšių su ALT Sąjungos valdyba, kurie iki šiol buvo šilti ir nuširdūs. VLIKe tautinės srovės žmonės užima pirmaujančias pozicijas. Palaikomas glaudus ryšys su kitų kraštų tautinės srovės organizacijomis.

Diskusijose dėl šių pranešimų pasireiškė P. Mitas, J. Bačiūnas, R. Nemickas, A. Rūkštelė, E. Bartkus ir eilė kitų seimo atstovų.

Po trumpos pertraukos seimo dalyviai buvo kviečiami ruošti iškilmingam banketui.

(B. d.)

Milžiniška pagarba lietuviams už operą 'Gražina'

Taip savo straipsnį pavadino lenkų dienraštis "Dziennik Chicagoski", kuris gegužės 25 d. numeryje įvertino mūsų "Gražiną". Ten rašoma: "Chicagijoje šiais metais pažymėtini du garsūs sceniniai įvykiai, kurių, deja, tik vienas plačiai nuaidėjo pasaulyje. Pirmuoju iš jų reikia laikyti Čaikovskio "Gulbių ežero" premjerą, kuri įvyko vasario 16 d. naujame pastatyme ir kurį atliko American Ballet Teatras. Baletas liubetbas buvo perdirtas londoniško Karališkojo Baletos choreografo David Blair JAV labai didžiūojasi to baletos pirmąja produkcija.

Antras įvykis, kurį galbūt ne visi pastebėjo, nors užsitarnavo daug didesnio dėmesio negu Blair perdirtas baletas, turi netgi labai didžiūotis Amerikos lietuvių. Tas tik tegali įvertinti didelės meninės pastangas nidedes JAV lietuvių etninės grupės, kas matė ir

girdėjo praeitą šeštadienį (arba sekmadienį) monumentalų veiklą — operą "Gražiną", kuriai libretą parašė K. Inčūra pagal Adomo Mickevičiaus poemą, o muzika komp. J. Karnavičiaus.

Opera, dainuojama lietuvių kalboje, kur į sceną išėjo virš 200 asmenų, žiūrovams padarė neišdildomą įspūdį savo puikiu pastatymu, nepaprastu kostiumų turtinumu, puikia muzika, žavėtiniais balsais ir ypatingai gera režisūra. Tokio "Gražinos" pastatymo nesigėdintų nė vienas pirmaujantis operos teatras pasauly. Tiesiog nesinori tikėti, kad tai galėjo įvykdyti mažai saujelė tremtinių, susipietusi po Chicagos Lietuvių Operos pavadinimu. Abu spektakliai, kurie sustraukė ir lenkų publikos, atnešė lietuviams milžinišką meninį pasiekimą.

Finansiniai, atrodo, yra blogiau, kadangi, nežiūrint, kad bilietai buvo beveik išparduoti ir pajamų gauta apie 40 tūkst., organizatorių šis pastatymas paliks su kelių tūkstančių deficitu.

Kai pamatėme scenoje kostiumus ir minias, deficitas mus nenustebino. Mus tik labai imponuoja lietuvių didelis užsimojimas, pasiryžimas ir užsispyrimas pakelti bet kokią auką idealų tarnyboje. Taip pat vertas pagarbos jų gabumas organizuoti. Statant "Gražiną" su dideliu užsidegimu bendradarbiavo ir kitų tautybių atstovai, žinoma, gal neveltai, bet labai nuširdžiai. Jų tarpe atsirado ir lenkai.

Lietuviai yra labai muzikalūs, tai liudija kad ir pati jų pirmoji tautinė opera

"Gražina", kurios muzika yra paremta puikiais tautiniais motyvais ir gerais solistų balsais. Mums labai malonu, kad tarpe tų talentingųjų dainininkų dalyvavo mūsų iškylusis tenoras Stefan Wicik Laimučio vaidmenyje. Titulinėje Gražinos rolėje pasirodė dvi žinomos lietuvių solistės: šeštadienį Metropolitan Operos solistė Lilija Sukytė, sekmadienį — Danutė Stankaitytė. Abi apdovanotos ne tik gražiais balsais, bet ir vaidybiniais talentais. Tenoras Stasys Baras Liutauro vaidmenyje buvo beveik visiškai puikus, tik kai kur jautėsi pastangų dainuojant aukščiausias gaidas. Algirdas Brazis Rimvydo partijoje žavėjo klausytojus savo aksoniniu baritonu. Stefan Wicik dainavo pasigėrėtinau ir su lietuvių kalba neturėjo sunkumų, tuo užsitarnaudamas žiūrovų įvertinimo. Daiva Mongirdaitė, kaip dvaro dama Ramunė, išsiskyrė savo tikrai puikiu dainavimu ir vaidyba. Jonas Vaznelis taip pat dainavo gerai. Originalus baletas buvo geras ir pasižymėjo aukšta klase. Dirigentas Aleksandras Kučiūnas autoritetingai apvaldė sceną ir orkestrą.

Negalima pamiršti dar vieno dalyko, tai artistų ir artisčių grožio, kuris daug prisidėjo prie "Gražinos" pasisekimo. Mūsų broliai lietuvių — tai graži ir sveikata. Jų patriotizmas — imponuojantis. Sumateria-lėjusioje Amerikoje lietuvių gali būti idealu pavyzdžiu kitiems.

Programos viršely įrašytas garbės pirmininko Antano Rudžio žodis, kurį čia cituojame, "Dirbti dėl idealo niekad nėra lengva. Bet kai moterys ir vyrai suburia savo galias didesniai tikslui negu individualaus savo ego pareiškimui, ir prisima didžias pareigas, jų pasisekimas yra užtikrintas".

Reikia apgailestauti, kad lietuvių-lenkų santykiai ir toliau palieka vieni kitiems linkėjimuose ir užsisėnėje nesusipratimai dar vegetuoja abejose pusėse. Dažnai sutinkamas abipusis nesusipratimas yra dalykų perversinimo priežastimi, kas verčia iš adatos padaryti šakes. Kai kurie jautrus lenkai kritikavo, kodėl programoje įrašyta Adomas Mickevičius, o ne Adam Mickiewicz. Kas liečia patį pavardžių rašymą, tai būtų labai tikslu Albionų sūnų pretenzija, kai lenkai iškraipė William iš Stratfordo pavardę į Szekspirą, tuo tarpu, kai jis pats savo tėvynėje vadinosi Shakespeare. O gal lietuvių nori pasisavinti Mickevičių? Hm... tai mums būtų truputį pavojinga. Kas žino, ar poetas Adomas, pamatęs operą "Gražiną" Opera House, nepradėtų su visu užsidegimu mokytis lietuvių kalbos...

Taip baigia savo kritiką Dzienik Chicagoski Julian Kuhajewski.

HELP WANTED MALE

FORK LIFT OPERATOR
Applications will be taken for the position of fork lift operator. Only those with same experience need apply. Excellent working conditions.

Apply
J. L. PRESCOTT CO.
27 8th Street Passaic, N. J.
(66-68)

WOODWORKING: General millwork and window frame assembly. Millwork company increasing staff. Salary and benefits. Overtime available. Opportunity for advancement. Ages over 18 considered. Basic woodworking or carpentry experience desirable. Clean, steady work with outstanding company. Contract Mr. Dye, Bilt-Rite Wood Products, 200 East Highland Drive or phone, (716) 473-2866 for appointment. (65-71)

Viešėdami Chicagoje pirkite naujojo modernioj

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

ČIA GĖRIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Asbach Uralt Import. brandy 5th — \$5.49
2. M. & Moore 5 years old
86 proof Whiskey 5th — \$3.19
3. Cointreau Liqueur & Brandy 5th — \$4.95
4. Chateau De PARAMA
New York State Champ. Bot. — \$2.98
5. French Bordeaux Wine 5th — \$0.98

6. May Wine Imported
From Germany 5th — \$0.98
7. Imported 5 Star Greese Brandy 5th — \$4.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

Lietuvių Moterų Klubo Federacijos New Haveno Klubo valdyba su viešnia E. Čekienė iš New Yorko, kuri gegužės 21 d. skaitė paskaitą klubo susirinkime "Lietuvė moteris rezistencijoje". Sėdi iš kairės: E. Čekienė ir pirm. L. Židonytė. Stovi: A. Goldupienė, V. Zemliauskienė, V. Mackevičaitė, G. Vebrienė ir A. Jonynienė.

Lietuvė moteris rezistencijoje (I)

Iki 13-jo amžiaus lietuvė moteris nebuvo tiek apsiunkinta vaikų auklėjimo problemomis. Vairiai augo natūraliai, prisitaikydami prie suaugusių gyvenimo sąlygų ir veikiami nusistovėjusių, nerašytų auklėjimo taisyklių, įgytų paveldėjimo keliu iš tėvų, giminių. Jų auklėjimo svarbiausias uždavinys buvo išauginti sveiką, padorų, savarankišką žmogų.

Apie 15-tą amžių Vytauto laikais buvo pradėtos kurti pirmosios pradžios mokyklos Lietuvoje, kurios atėjo pagalbos šeimoms auklėjimui papildyti. Ir kai vyskupo Valančiaus laikais pradžios mokyklos mokslas buvo jau prieinamas beveik visiems kaimo vaikams, gubernatoriaus Muravjovo įsakymas jas uždraudė. Nuo tada iki pat I-jo Pasaulinio karo lietuviai ėmė vaikus mokyti lietuviškai tik slapta namie.

Ir čia išskyla svarbus Lietuvos moters vaidmuo lietuvių ištikimybėje, o tuo pačiu ir tautos rezistencijoje, nes ji, būdama namų židinio siela, būdama arčiausiai savo vaikų, be lietuviškų tradicijų išlaikymo pradėjo mokyti ir lietuviško rašto, o šitai išvedė lietuvių auklėjimą į platesnį, pilnesnį akiratį, suteikė galimybę naudotis lietuvių literatūra ir periodine spauda, nors ir labai ribota, tačiau labai branginama tuo metu.

Nuo tada lietuvių moters pareigos tautos gyvenime įgyja vis didesnę bei platesnę prasmę ir atsakingumą. Dėka lietuvių vargo mokyklų, išaugo daug mūsų tautos atgimimo didvyrių. Ji, persekiojama caro valdžios, tautiškojo dvasio augino šeimą, ji buvo pirmoji ir svarbiausia auklėtoja, paslaptinga mokytoja ir net knygnešė, nors keliones daugumoj atlikdavo vyrai, tačiau parneštos knygos būdavo jau moters žinioje ir atsakomybėje. Buvo moterų, kurios ir pačios rašė, giliausius pėdsakus palikę, kaip Žemaitė, G. Petkevičaitė, Lazdynų Pelėda-Pšibilauskienė ir jos jaunesniosios sesuo M. Lastauskienė, M. Pečkauskaitė - Šatrijos Ragana ir k.

Iš spaudos platintojų ir knygnešių pažymėtinos: Ona Malinauskaitė, vadovavusi slaptam spaudos gabenimui iš Prūsijos į Lietuvą. Petronėlė Gaigalaitė, pasirūpindavusi sandėlius knygoms ir pati rašinėjusi. B. Knabikaitė Žemaitijoje platino ir rašinėjo, Jagminaitė, Pocaitė -- prie Tauragės, P. ir B. Repšaitės 1880 m. Žemaičių Kalvarijoje, o O. Burkaitė, Antanavičienė, Kavolūnaitė 1875 m. pradėjusi, per 25 metus gabendavusi ir platinusi. Seniausienė ir Piečaitienė, Urbaitytės iš Naumiesčio, O. Buknūtė iš Vilniaus, kiti daug nukentėjusi nuo caro valdžios ir daug daug buvo kitų, kurių neįmanoma čia suminėti. Reiktų ilgos tuo tikslu studijos. Iš dar mums pažįstamų pavardžių itin daug spaudos platinimo ir tautiniam švietimui yra pasidaravusios: dr. K. Griniaus žmona, jo sesuo Bacevičienė, dr. J. Šliūpo žmona Eglė dar prieš vedybas

E. ČEKIENĖ

Rygoje, grafo Tiškevičiaus dukterė Marija, taip pat rašytojos Žemaitės, Petkevičaitės, Didžiulienės -- žmona ir daugybė kitų. Aš nebendau čia atiduoti visus Lietuvos atgimimo nuopelnus vien moteriai, Pačios atgimimo idėjos sklaidėjais, kaip žinome, buvo mūsų didieji aušrininkai, varpininkai, viltininkai ir kiti, betgi moteris buvo tų idėjų įgyvendinimo siela, to judaus tautinio gyvenimo širdis, tų visų didžiųjų darbų nuolatinė talkininkė. Turiu galvoj aplamai lietuvių moterį rezistencijoje, pradedant caro laikų kaimietę ir baigiant Rusijos gilumoj bestudijuojančią inteligentę, apie kurias dar vienas gyvas liūdininkas taip neseniai pasakė: "Tada Petrapily, Voroneže ir kitur drąsiai ir atkakliai kovojo už lietuvių ne tik vyrai, bet ir moteris ir mergaitės. Tada nekovojo, vien tik asmens gyvenimu besirūpinančių nebuvo nei vienos moters nei mergaitės. Buvo visi lygūs kariai, tik skyrėsi savo charakteriu, temperamentu ir kovos pobūdžiu.

Jei žvelgtume dar toliau į praeitį, tai moterų tarpe rastume ne vien tylių rezistencijos darbuotojų, bet ir drąsių karžygių, apie kurių vardus ir žygius randame svetimų 14 šm. kronikinėse užrašuose. Pav., Rusijos istorikas Sergejus Solovjovas tarp kitko rašo: "Vieni vyrai savo karžygiškumui nedaug ką būtų padarę, jei lietuvių moteris nebūtų buvusios nemažiau karžygiškos..."

Kad lietuvių moteris yra ne vieną kartą su vaikais sudegusios pilys drauge su vyrais kariais, tai daug kartų yra paliudiję 14 amž. kryžiuočių kronikininkai Herman Wartberge ir Wigandas Marburgietis, kurie apie vieną tokių žygdarbių taip rašo: 1336 m. vasario 25 d.

"Ten yra buvusi tokia sena pagonė, su kirviu nužudžiusi per šimtą vyrų, kurie mirtį iš jos rankų priėmė savo noru. Kai priešas įsilaužė, ji pagaliau tuo pačiu kirviu sau galvą persiskėlė. Daugumas vienuolių kryžiuočių tikrai galėjo stebėti tą baisų reginį ir nebe ašarų ir vai-tojimo". Tokiu nežmoniškai desperatišku būdu priešas buvo sulaukytas. Apie šį lietuvių žygį darbi plačiau galima pasiskaityti Kraševskiui 1887 m. apysakoje "Kunigas" išleista Amerikoje.

Be abejo istorija pripažins, kad tuo ilgiausiai be pertraukos besitęsiančiu Lietuvos priešpaudos laikotarpiu lietuvių moteris ryškiausiai išskyla tautos rezistencinėje veikloje, palikda-

ma didelį įnašą Lietuvos prisikėlimui laisvam, nepriklausomam gyvenimui, kuris nepaprastai palengvino lietuvių moters našta valstybei ateinant į ją tulką, ypač tautinio auklėjimo ir mokymo srityje.

Tiesa, ir nepriklausomybė atgavus besikuriančiai tėvynei lietuvių nenuleido rankų, bet ir tada pasiliko aktyvi Lietuvos atkūrimo talkininkė visose darbų srityse. Bet gi neišgalia likimo buvo lemta džiaugtis tuo laiminguoju laikotarpiu, ir tada vėl mūsų moteris turėjo grįžti į vispusišką tautos rezistencinę kovą, dar žiauresnę, pavojingesnę su pačiu klastingiausiu sovieti-

niu Lietuvos okupantu, kuriam visvien lietuvių nenusilenkė. Ji, nepakeldama komunistinio melo ir niekšybės, nesvyruodama būdė savo kultūros, papročių ir pasaulėžiūros sargyboje. Ji dalyvavo pasyviojo savo tautos rezistencijoje, o taip pat nevengė ir aktyvios.

Štai, 1947 m. gegužės 20 d., pogrindžio laikraštis "Mylėk Tėvynę" nr. 91, buvo paskelbęs tokią turinio vienos mokytojos laišką:

"Aš negaliu gyventi dviem gyvenimais... Aš šimtą kartų geriau sutikčiau eiti tuo erškėčiuotu partizano keliu, negu sėdėti čia ir vaidinti apsimetėles rolę... Tikrai kartais darosi nepakeliama, kai uždėta pareiga susikryžiuoja su sąžine..."

Gi J. Daumantas savo knygoje "Partizanai už geležinės uždangos", aprašydamas 1945 m.

expo67

MONTREALYJE

15 min. nuo EXPO išnuomojami privačiai dideli patogūs kambariai su virtuve. \$10.00 dienai už kambarį su dviguba lova.

Vasarnamiai Laurentian kalnuose, prie didelio gražaus smėlėto ežero. Prašom užsisakyti iš anksto. A. Gaurys, 7730 Broadway, La Salle, Montreal 32, Quebec. Tel. 366-8528.

VAŽIUOJANT Į EXPO 67

galite dar užsisakyti iš anksto nakvynes prienama kaina, pas

Edę Jankutę,

2066 Claremont Ave.,

Apt. 74

Montreal 6, Que., Canada

(67-69)

EXPO 67 KAMBARIAI

U.S.A. pusėj, prie Montrealio, 5 min. nuo parodos.

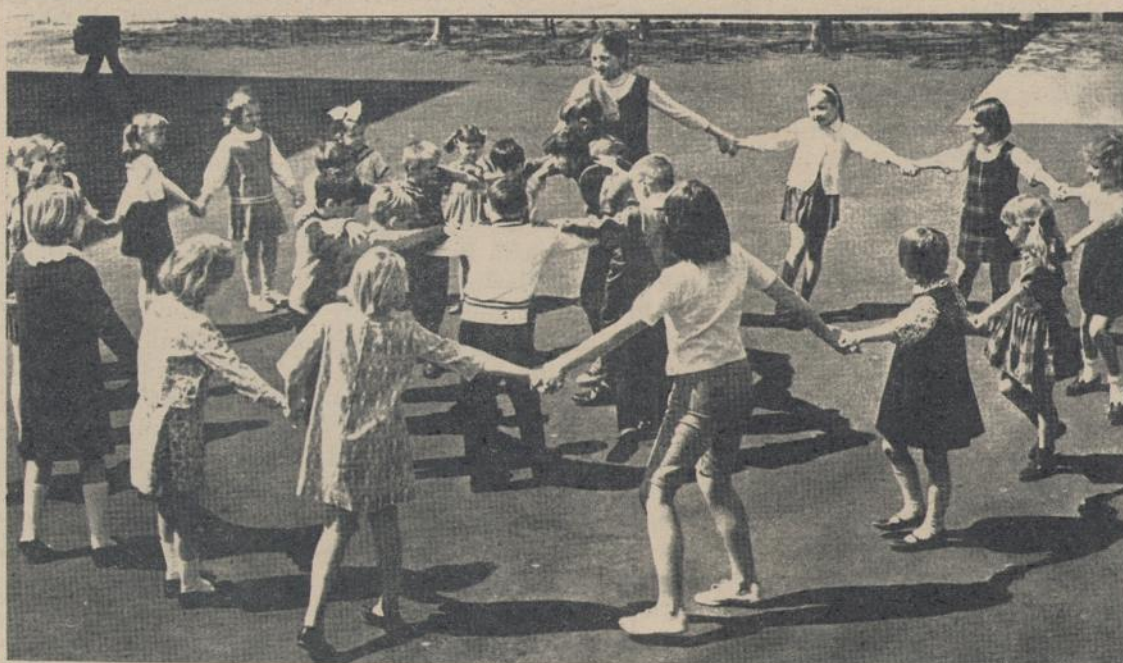
Išvengsit judėjimo susigrūdimą miesto centre.

Kambarys dienai \$6.00 vienam ir po \$2.00 sekantiems šeimoje.

UŽSISAKYKIT

Leonas, 644 Laurie Cr. Greenfield Park P. Q., Canada Tel. 671-8893

(67-69)

Elizabetho lituanistinės mokyklos mokiniai žaidimo metu. Vadovauja mokytoja Bartytė.

Vyt. Maželio nuotrauka

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

NAUJOS, IDOMIOS KNYGOS!!! UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

V. Šlogieris — A. SMETONA — ŽMOGUS IR VALSTYBININKAS	\$2.00
J. Audėnas — PASKUTINIS POSEDIS	\$4.00
VI. Ramojus — KRITUSIEJI UŽ LAISVĘ	\$2.50
J. Balys — LIETUVIŲ LIAUDIES PASAULĖJAUTA	\$3.00
B. Zabiela — KLAIDA	\$3.00
Gintarė Banaitytė-Ivaškienė — BALTASIS STUMBRAS	\$3.60
KREPSINIO ISVYKA AUSTRALIJOJE	\$3.00
Vytė Nemunėlis — MESKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$3.00

Siunčiant čekį ar perlaidą, pridėkite 25 centus persiuntimo išlaidoms.

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4 3/4%

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

AUTOBUSO VAJUS

Clevelandiečiai dosniai remia Pilėnų Tunto autobusui pirkti vajų. Po šv. Jurgio šventės gautos šios aukos:

Po 10 dol. — J. Jankauskas, A. Karsokas, J. Krištolaitis, P. Liaukonis, V. Matulevičius, A. V. Maurutis, J. Mekša, J. Merkys, St. Mikalauskas, J. Norušas, A. M. Smelstoriai, F. M. Zylė, J. Zagarskas, S. Žilius; po 5 dol. — M. Ežerskis, J. Kazėnas, S. Lazdinis, dr. Z. Sabataitis ir Pr. E. Stempužis; 3 dol. aukojo P. Mikšys.

• Gerardui Juškėnui metinėje Clevelando foto mėgėjų draugijos vakarienėje įteikta dovana už geriausią 1966-67 m. gamtos spalv. skaidrę (Nature Slide of the Year Trophy). Tų metų gamtos skaidrių varžybose G. Juškėnas buvo ant-ras surinktų taškų atžvilgiu ir už tai tapo atžymėtas specialiu kaspinu.

Ši draugija (Cleveland Photographic Society) pradėjo veikti 1887 m. ir šiemet švenčia 80-sius metus.

HELP WANTED MALE

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St.
Cleveland, Ohio
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS Corp.

**MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components**

**KELLER-
HYDROTEL**

Contouring and profiling
Machines

**HORIZONTAL
BORING
MILLS**

**TURRET
LATHES**

**GAP TURRET
LATHES**

**ENGINE
LATHES**

**MILLING
MACHINES**

**RADIAL
DRILLS**

**NUMERICAL
CONTROLLED
MACHINES**

GAUSITE GERĄ VALANDINI
ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS.

**Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.**

OR CALL

341-1700

for an interview convenient
for you.

WANTED EXPERIENCE
GLAZIERS (20)

Must have experience in stone front
metals.

IMPERIAL GLASS & DOOR CO.
6517 Bessener St.
Cleveland, Ohio
216 — 271-2200

(63-69)

PARDUODAMAS NAMAS,

East 185 gt. ir Neff Road
rajone 2 miegamųjų colo-
nial — vienas 11x17. Pada-
lintas rūšys su išbaigtu
svečių kambariu (recrea-
tion room). Įrengtas por-
čius. Viskas išklota kili-
mais. Didelis, tvora aptver-
tas sklypas. 2½ maš. gara-
žas. Tik rimtam pirkėjui.
943-9662

nuo 8 val. ryto iki 6 val.
vak. nuo pirmad. iki šeštad.
(66-68)

PARDUODAMI NAMAI

Hillgrove

puikus 3 mieg. medinis co-
lonial — tikrai gražus. Tik
už \$21,900.

Neff Rd.

čia turime puikų 2 šeimoms
namą — 10 m., 6-6, dvig.
garažas, įkainuotas tik už
\$38,900.

Visi šie namai prie E. 185
gt. ir Naujos parapijos.

UPSON REALTY

499 E. 260 Street
Euclid, Ohio 44132
Tel. RE 1-1070

(67-69)

• Prieš atnaujinami sa-
vo namų ar automobilių
draudimus, palyginkite sa-
vo mokestį paskambindami
V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais ge-
riausius patarnavimus gau-
site kreipdamiesi į Z. Obe-
lenį tel. 531-2211.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

MALE

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
PATTERN MAKERS
PATTERN REPAIRMEN
PATTERN FOREMAN
ALSO
ELECTRICIANS
Steady work for qualified men.
NATIONAL MOTOR
CASTINGS
Indiana Ave.
South Haven, Mich.
An Equal Opportunity Employer
(67-72)

DETROITO LIETUVIŲ KULTŪROS KLUBO 15 METŲ SUKAKTIS

Detroito Kultūros Klubo dabartinė valdyba. Sėdi iš kairės: Rožė Bilaitienė, pirm. Alfonsas Gilvydis, Nijolė Mikšytė. Stovi: Mirga Mikelionienė, Juozas Augaitis ir Ona Nielan Veld.

K. Sragausko nuotrauka

Š.m. gegužės 28 d. bu-
vo paminėta DLK Klubo
15 metų veiklos sukaktis.
Klubas užuomazga prasi-
dėjo žymiai anksčiau, o
formaliai jis įkurtas 1952
m. prie International Ins-
tituto, prie kurio veikia
įvairių tautų klubai ir
sambūriai.

Per 15 metų kultūros
klubas savo veikla išva-
rė gana plačią ir gilią
kultūrinę vagą amerikie-
čių ir lietuvių tarpe.

Į amerikiečių visuome-
nę klubas savo lietuviš-
kas aspiracijas skleis-
džia įvairiomis priemo-
nėmis. Tarptautinio ins-
tituto didžiojoje salėje
klubas turi įrengęs lietu-
vių tautos parodomąjį vit-
riną, kurioje įvairiais
tarpais parodoma liau-
dies menas, audiniai, iš-
kasenos, muzikos ins-
trumentai, spausdiniai
ir t.t. Vitrinose priežiū-
ra per 15 metų rūpina-
si Rožė Bilaitienė, ku-

riai talkininkauja agr. J.
Baublys, Mirga Micha-
els ir kt. Tautybių vitri-
nas kasmet apžiūri dide-
li amerikiečių skaičiai,
per 50.000 asmenų.

Lietuvių paviljonai
buvo įrengti kasmet, vi-
so 14. Tie paviljonai ne
tik atstovavo lietu-
vių tautos tautinius bruo-
žus, bet kartu duodavo ir
pajamų už parduotus
daiktus. Paviljonų įren-
gimu rūpindavosi dau-
giausia valdybų nariai ir
kiti talkininkai, ypač nuo-
latinės čia gimęs lietu-
vės. Mugės metu aplanko
per 10.000 asmenų.

Detroito istoriniame
muziejuje, vadovybei pa-
geidaujant, klubas daug
kartų buvo įruošęs Vely-
kinių švenčių stalą, Ka-
lėdų eglutę. Prie Kalė-
dų eglutės įruošimo pri-
sideda ir skautai. Su
skautininkės J. Pečiū-
rienės talka įrengtoji eg-
lutė praėjusiais metais
buvo pripažinta viena
gražiausių kitų tautų tar-
pe. Minėtam muziejui
klubas padovanojo lietu-
vių tautinę vėliavą.

Lietuviai turi progą
pasirodyti ir Interna-
tional instituto rengia-
muose tautybių pobūvio-
se. Reikia džiaugtis ir
dėkoti pasižintusiems
klubo nariams, kurie lie-
tuvišką vardą garsina
plačioje amerikiečių vi-
suomenėje, išnaudodami
visas galimas pro-
gas.

DLK KLUBO VEKLA
LIETUVIŲ TARPE

Klubas per savo gyve-
nimo laiką buvo suren-
gęs net aštuonis literatū-
rinius vakarus: spaudos
atgavimo 50 m. sukak-
ties proga — dr. J. Kau-
pas, raš. V. Alanto kū-
rybos sukaktuvinis minė-
jimas, pirmojo lietuviš-
ko vaidinimo Palangoje
minėjimas, a.a. A. Skė-
mos kūrybos apžvalga,
Maironio, Donelaičio mi-
nėjimai. Gliaudos kūry-
bos — Ikaros Sonatos ap-
žvalga. Kultūrinėse po-
pietėse prelegentais da-
lyvavo — raš. J. Kaupas,
V. Alantas, A. Augusti-
navičienė, R. Nakaitė-
Arbienė, M. Sims ir vi-
sa eilė kitų spaudos dar-
buotojų.

Dailės parodos.
Klubas surengė net 8 dai-

lės parodas — A. Rūkš-
telės (2), Pautieniaus,
Mūrino, Stančikaitės-Ab-
raitienės, J. Bagdono,
bendra — Galdiko, V. Jo-
nyno, Viesulo, kita —
J. Pautieniaus, V. Pet-
ravčiaus, St. Smalinski-
nės ir Ž. Mikšio.

Koncertai. Pianis-
to A. Kuprevičiaus du.
Jaunųjų muzikų koncer-
tas — Barboros Ūsaitės
ir Leonoros Michaels,
Pabaltiečių susiartinimo
koncertas.

Paskaitų surengta
net 37. Įvairių filmų ro-
dyta net 10 iš įvairių
kraštų. Filmininkai buvo
A. Stokus, inž. L. Bajo-
rūnas, inž. L. Kutkus, J.
Gilvydis, N. Mikšytė.

Kaip matyti iš šios ap-
žvalgos, DLK Klubas kul-
tūrinėje srityje tikrai
didelį įnašą padaręs. Var-
gu rastume bent vieną
tokią organizaciją, kuri
būtų buvus tiek veikli.

Klubas nemažai prisi-
dėjo ir piniginiai, parem-
damas Vasario 16 d. lie-
tuvių gimnaziją Vokie-
tijoje. Būdavo surengia-
mi specialūs vakarai —
su vaidinimais, Z. Mik-
šienei vadovaujant. Tų
parengimų iniciatorė ir
vadovė buvo L. Puskepa-
laitienė, kuriai talkinin-
kavo nemažas būrys
klubo narių. Parengimų
buvo surengta 8 ir Va-
sario 16 d. Gimnazijai
pasiūsta apie 5000 dol.
Šiuos parengimus Det-
roitito visuomenė nuošird-
žiai paremdavo savo at-
silankymu ir aukomis.

Klubas turi 6 garbės
narius: R. Bilaitienė, M.
Bukauskienė, Z. Mikšie-
nė, C. Stokus, A. Gilvy-
dis ir V. Mingėla.

Pabaigai reikia pami-
nėti tuos asmenis, kurie
vadovavo Kultūros Klu-
bui. Alg. Gilvydis Klu-
bo valdyboje išbuvo net
14 metų, o p-ku 8, R. Bi-
laitienė — 13 m.; M. Mi-
chaels — 12 m., Vl. Min-
gėla — 9 m., C. Stokus
— 7 m., M. Bukauskas
— 8 m., kiti valdyboje
trumpesni laiką. Per 15
metų klubo valdyboje da-
lyvavo 23 asmenys. Tai-
gi klubo vežimas buvo
vežamas pakaitomis 23
asmenų, neskaitant di-
delio būrio talkininkų ir
talkininkių. Kadangi Klu-
bo parengimai buvo už-
baigiami draugiška kavu-
te, tai joms parengti iš-
jungdavo daug ponių, ku-
rių čia nebeišvardina-
me.

15 metų sukaktis buvo
palydėta menine dalimi,
kurios svarbiausi atlikė-
jai buvo — jaunapianis-
tė Barбора Ūsaitė, Leo-
nora Michaels — smui-
kininkė ir Valentina Hot-
raitė — deklamuoja.
Šios trys lietuviškos jau
gimusios Amerikoje.

Po meninės dalies ir
sveikinimų, klubo sukak-
tis užbaigta šeimyniška
kavute. Sveikintojas —
ALTS-gos Detroito skyr-
valdybos pirm. A. Mus-
teikis, žurnalistas S-gos
sk. pirm. Vl. Mingėla ir
Balso V-bos atstovas Ka-
zys Sragauskas. Visi
linkėjo klubo vadovybei
nepailsti ir toliau tautinę
kultūrą skleisti ameri-
kiečių ir lietuvių tarpe.
(am)

• Vytautas Kutkus iš De-
troito, įsijungęs į Lietuvių
Fondo narius, savo laiške-
lyje rašo: "Lietuvos Nepri-
klausomybės šventės proga
ir vėl nerandu geresnio ir
gražesnio tikslo savo tauti-
nės pareigos aukai nukreip-
ti, kaip įstoti pilnateisiniu
nariu į Lietuvių Fondą.
... Linkiu Jums sėkmės di-
deliame užsimotame darbe,
tikėdamasis, kad, nors su-
sikūrėte šalia Lietuvių Ben-
druomenės, laikysitė pa-
grindiniu savo uždaviniu
jai tarnauti, nes visi lietu-
viai esame jos nariai ir be
Bendruomenės paramos vis
vien milijono nesurinksi-
me".

LF adresas: 6643 So.
Maplewood Ave., Chicago,
Ill. 60629. (Sk.)

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

VASAROS ATOSTOGAS

kviečiame praleisti CAPE COD'E

MEŠKOJE

CAPE COD žaluma: ATLANTO vanduo šildo-
mas Golf'o srovės; SILVER BEACH smėlis; Lietu-
viška aplinka ir geras maistas, suteikia puikias są-
lygas pavasaroti bei pailsėti.

SPORTO mėgėjams: sail-fish būriuoti, teniso
aikštė, ping-pong, krocketas.

Vakare TĖVAMS išvykus prižiūrėti vaikų.

SEZONĄ pradėdame BIRŽĖLIO mėn. 18 d.

MEŠKA

42 BEACH STREET

MONUMENT BEACH
CAPE COD, MASS.

Tel. (617) 759-3251

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **ALT S-gos pirmininkas** Teodoras Blinstrubas praėitą savaitgalį lankėsi Tabor Farmoje, kur turėjo ilgesnį pasitarimą su Sąjungos Garbės Nariu ir PLB pirm. Juozu Bachunu.

• **Vilties draugijos valdyba** buvo susirinkusi savo pirmam posėdžiui Al. Laikūno namuose birželio 11 d. Posėdyje dalyvavo Cleavelande gyveną valdybos nariai Al. Laikūnas, K. S. Karpis ir V. Juodvalkis. Kiek vėliau Dirvos reikalų aptarimui prisijungė ir redaktoriai J. Čiuberkis ir V. Gedgaudas.

Posėdžio metu valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiai: Al. Laikūnas — pirmininkas, Edm. Cibas, J. Gaizutis ir Ant. Senikas — vicepirmininkai, V. Juodvalkis — išdininkas ir K. S. Karpis — sekretorius. Be pasiskirstymo šiomis pareigomis, Vilties draugijos valdybos nariai pasidalino ir savo kompetencijomis ryšyje su konkrečiais darbais toje draugijoje ir Vilties leidykloje.

• **Jūratė ir Vitas Kokliai** praėjusį savaitgalį, birželio 10 d., Los Angeles lietuvių parapijos bažnyčioje pakrikštijo savo dukrą Audrę Teresę. Krikštėnėms buvo Birutė ir Arvydas Klierės. Vakare Koklių namuose, Riverside, Calif., krikštynų vaišėse dalyvavo per trisdešimt artimųjų šeimos draugų. Ta proga buvo atvažiavusių ir iš toliau: p.p. Vazbiai iš Kansas City, Melinauskai iš San Francisco ir Koklių uošvienė-motina Kazimiera Laikūnienė iš Clecelando, Ohio.

Prieš savaitę į Los Angeles atvykusi ir šis Koklius apsisistojusi **Kazimiera Laikūnienė** yra pasiryžusi

ten paatostogauti bent ketelį savaitę ir susitikti su savo pažįstamaisiais losangeliečiais.

• **Toronte** susirinkę 200 žydų 90 minučių bėgyje Izraelio valstybės paramai surinko 2,1 mil. dol. The Globe and Mail, Toronto dienraštis, birželio 6 d. rašo, kad Lietuvos žydai Toronte specialiai surinko 5000 dol. ir įteikė Izraelio konsulatui.

• **JAV ir Kanados Lietuvių III-ji Tautinių Šokių šventė** įvyks 1968 m. liepos mėn. 7 d. Chicagoje. Visi JAV ir Kanadoje veikiantieji tautinių šokių rateliai jau dabar kviečiami užsiregistruoti šventėje dalyvauti.

Registraciją veda JAV LB Chicago apygardos valdybos sekretorė Birutė Vindašienė, 6443 So. Washtenaw Ave., Chicago, Illinois 60629.

• **Irena Šilingienė, Leokadija Brazdienė, Bronė Jameikienė ir Bruno G. Shostas** Lietuvių Tautinių Šokių Instituto nariai nustatė programą — repertuarą III-ajai tautinių šokių šventei. Repertuaras spausdinamas ir bus siuntinėjamas užsiregistravusiems šventėje dalyvauti rateliams.

• **Kazys Smalenskas** Chicago gyv. Lietuvių Fondo valdybai rašo: "Siunčiu dar vieną šimtą prie mano "einamosios sąskaitos", linkėdamas, kad fondas kuo greičiau pasiektų vieną milijoną. Linkėčiau, kad šio fondo reikšmė gerai suprastų kiekvieną lietuvišką šeimą ir pavienis lietuvis. Būtų gražu, kad lietuviai savo vaikams sudėtų gražiausį kraitį, nes jie jau ima į savo rankas lietuvių išsivijos

kultūrinio gyvenimo vairą". K. Smalenskas yra paaukojęs Lietuvių Fondui 400 dol.

LF adresas: 6643 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. (Sk.)

• **Muzikas Jonas Zdanis** ruošia muziką III-ajai tautinių šokių šventei. Kadan gi šventė įvyks jubiliejiniais Lietuvos nepriklausomybės atgavimo metais, tai šventės metu pirmą kartą bus grojamas specialiai sukurta atžymėti sukurtas maršas.

J. Zdanis paruošė muziką ir dirigavo orkestrui II-joje tautinių šokių šventėje.

• **Didžiųjų deportacijų** minėjimas Chicagoje įvyks birželio 16 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Jaunimo Centro aikštėje, 5620 So. Claremont Ave.

Minėjimą rengia ALT Chicago skyrius, vadov. J. Pakalkai. Minėjime kalbą pasakys Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis.

Lietuvių Informacijų Centras išsiuntinėjo amerikiečių spaudai informaciją apie didžiųjų deportacijų pasekas ir reikšmę lietuvių tautos tragedijoje.

• **BALFo Marquette Parko** skyrius ruošia gegužinę birželio 18 d. Bučo daržę.

Gegužinės pelnas skiriamas BALF šalpos darbui paremti.

PASITARIMAI VENEZUELOJ

VLIKo Atstovybės pirmininkas ir Tautos Fondo įgaliotinis Venezuelai J. Bieliūnas buvo sukvietęs specialų posėdį, kuriame dalyvavo: dr. A. Vabalas ir V. Saurusaitis su ponija iš Barquisimeto, kun. A. Perkumas SBD iš Caracas, M. Balutis ir J. Kukanauza iš Valencia, L. H. Gavorskai ir Z. Garša iš Maracay ir Bendruomenės pirmininkas inž. Vladas Venckus.

J. Bieliūnas patiekė smulkia pereinamąją veiklos bei piniginę apyskaitą, bendradarbiaujant ir materia-

PUIKI MOKYKLOS ŠVENTĖ

Birželio 5 d. Chicagoje Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos šventėje buvo pašventinta mokyklos vėliava. Šventinimo apeigas atliko kun. Rimšelis ir kun. Trakis.

Žemesniųjų klasių mokiniai išpildant meninę programą mokyklos šventėje.

Kristijono Donelaičio mokyklos Chicagoje vėliava.

Bal, Brazdžinio nuotraukos

liai paremiant mūsų Vyr. vadovaujančius veiksmus Lietuvos laisvinimo darbe.

Posėdžio dalyviai vienas kitą linkėdami ir ateityje visomis mūsų gyvenimo sąlygose esamomis priemonėmis kaip moraliai taip ir materialiai remti VLIKą ir kitas jo žinioje esančias institucijas.

Šia proga tenka palinkėti, kad posėdyje pareikštos mintys ir įvairūs sumanymai taptų realybe.

Posėdžiui baigiantis, visų dalyvavusiųjų vardu šeiminiškams V. J. Bieliūnams nuoširdų padėkos žodį tarė VLS B-nės pirmininkas inž. Vladas Venckus. (b)

Birželio mėn. 5 d. Chicagoje veikianti Kristijono Donelaičio mokykla, kurioje priklauso ir mokiniams virš 400 mokinių, kasmet mokslo metams baigiantis, sukuria dainų ir sporto šventę. Šiemet šventė buvo labai graži, pakili ir tvarkinga, vedama mūsų žinomo pedagogo Širkos.

Mokytojų tarba ir Tėvų Komitetas labai glaudžiai dirba ir kartu neša didelę naštą, kaip ta lituanistinė mokyklą išlaikyti. O per visus metus susidaro kelios dešimt tūkstančių dolerių išlaidų, o pačiam ir mokesčių už mokslą nepakanka, todėl rengia vakarus ir tokias šventes. Pagarba mo-

kytojiams ir tėvams, kad talkos būdu atlieka, gvvą lietuvišbės palaikimą vaikų gyvenime!

Šventėi mokiniai gražiai dainavo Zdaniaus vadovaujami, šoko tautinius šokius ir atliko pratimus su Liet. vėliavėlėmis.

Mokyklos vėliavos krikšto tėvai buvo dr. L. Kriaučiūnas su ponija ir dr. Kazys Bobelis. Tėvų Komiteto pirm. p. Stasys Liepas nuoširdžiai padėjo, o dr. Razutis pagelbėjo nelaimėje, mūsų gražuolės Čepaitytė ir Balčiauskaitė taip pat energingai veikė su mokytojais ir širka visoj programoj. Tai buvo labai darnus ir našus darbas!

Bal. Brazdžionis

Skaityk ir platink
DIRVĄ

HELP WANTED MALE

MEN

GENERAL FACTORY WORK
Steady work, periodic pay increases, profit sharing plan, pleasant and clean surroundings. Apply now in person to:

MOBILE FABRICS INC.
111 Wagatow Rd., Hawthorne, N. J. (67-73)

SWISS JIG BORE OPERATOR
OVERTIME-BENEFITS
VENABLES MACHINE AND TOOL CO.
6909 Grant Ave., Cleveland, Ohio (67-71)

WANTED 1ST CLASS
HORIZONTAL & VERTICAL MILL OPERATORS
BULLARD OPERATORS
Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerances.
1st & 2nd Shift
Steady work for qualified men.
Apply or Write
MORTON MFG. CO.
Broadway at Hoyt
Muskegon Heights, Mich.
An Equal Opportunity Employer (67-68)

FITTERS

DAY AND NIGHT SHIFTS
Steady work. Overtime & benefits.
CUSTOM FABRICATORS
15720 DALE, DETROIT, MICH.
5 MILE-TELEGRAPH AREA (67-76)

MACHINE OPERATORS
HARDING OPERATORS
CHUCKER OPERATORS
LAP HANDS
SURFACE GRINDER
ROTARY GRINDER
I.D. GRINDER
SHIPPING & RECEIVING CLERK
AIRCRAFT PARTS
HART PRECISION PRODUCTS
(313) KE 7-0490

JOHN HANCOCK MUTUAL LIFE INSURANCE CO.

Announces career opportunities in sales and sales management.

Starting monthly salary up to \$1000 plus commissions. No sales or insurance experience necessary since a complete theory and field training is provided.

This is one of the most rewarding programs available today.

If you consider yourself to be a high caliber individual, regardless of background, you are invited to investigate this opportunity.

Send resume to P.O. Box 27, North Brunswick, N.J., or call CH 7-1642.

(67-69)

MALE & FEMALE

CHAMBERLAIN MFG. CORP. NEEDS

25 women for light factory work assembling aluminum products

10 men for factory work

Good Starting salary. All year round work. Liberal fringe benefits. Pleasant working conditions. Great Opportunities for advancement with new firm.

The Chamberlain Mfg. Corp. is a dynamic, rapidly expanding enterprise operating 6 Ordnance & Consumer Metal Products Mfg. in Iowa, Georgia, Pennsylvania and New Jersey. Firm produces aluminum storm doors and windows.

CALL IN PERSON
55 Devee Place
Hackensack, N. J.

(65-71)

Elizabetho lituanistinės mokyklos mokytojai ir tėvų komitetas. Pirmoj eilėj iš kairės: Bartytė, mokytoja L. Brazinskienė, R. Graudušytė. II eilėj: Kliaušas, O. Karašienė, Kliaušienė, A. Liobienė, III eilėj: Šaulys, tėvų komiteto pirm. Audėnas, kun. Pragulbickas ir inž. Bražinskas. V. Maželio nuotrauka

New Jersey lituanistinės mokyklos mokslo metų baigimo aktas Newark, Diplomus įteikia mok. vedėja L. Brazonskienė, Vyt. Maželio nuotrauka